Elektronicznie podpisany przez:
Katarzyna Gawrońska
dnia 23 kwietnia 2025 r.

UCHWAŁA Nr RIO.II-00313-9/2025

z dnia 23 kwietnia 2025 r.

Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku

w sprawie wyrażenia opinii o możliwości spłaty pożyczek planowanych do zaciągnięcia przez Gminę Grodzisk w 2025 roku na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego Gminy oraz na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej

Na podstawie art. 13 pkt 1 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r., poz. 7), art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.) oraz Zarządzenia Nr 7/2023 z dnia 27 lipca 2023 r. Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku w sprawie wyznaczenia składów orzekających i ich przewodniczących:

Skład Orzekający w osobach:
Katarzyna Gawrońska - przewodnicząca
Agnieszka Gerasimiuk - członek
Marlena Stachurska-Janczyło - członek

opiniuje:

1) **pozytywnie z zastrzeżeniem sformułowanym w uzasadnieniu - możliwość spłaty przez Gminę Grodzisk pożyczki długoterminowej w wysokości 2.300.000 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego na 2025 rok deficytu budżetowego Gminy;**
2) **pozytywnie - możliwość spłaty przez Gminę Grodzisk pożyczki krótkoterminowej w wysokości 3.816.610 zł z przeznaczeniem na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.**

UZASADNIENIE

Wójt Gminy Grodzisk pismem z dnia 2 kwietnia 2025 r. (wpłynęło do tut. Izby w dniu 2 kwietnia 2025 r.) wystąpił z wnioskiem o wydanie opinii o możliwości spłaty planowanych do zaciągnięcia w 2025 roku pożyczek:

- długoterminowej w wysokości 2.300.000 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego na 2025 rok deficytu budżetowego Gminy;

- krótkoterminowej w wysokości 3.816.610 zł z przeznaczeniem na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

Skład Orzekający po dokonaniu analizy posiadanych dokumentów stwierdza co następuje. Podstawą do zaciągnięcia ww. pożyczek jest Zarządzenie Nr 39/2025 Wójta Gminy Grodzisk z dnia 2 kwietnia 2025 r. w sprawie zaciągnięcia pożyczek ze środków Banku Gospodarstwa Krajowego.

Zgodnie z § 1 tego Zarządzenia, postanawia się zaciągnąć w 2025 roku pożyczki:

- długoterminową w wysokości 2.300.000 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego;

- krótkoterminową w łącznej kwocie 3.816.610 zł z przeznaczeniem na pokrycie przejściowego deficytu budżetu na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej („Budowa, rozbudowa i przebudowa systemu zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków na terenie Gminy Grodzisk").

Spłata pożyczki długoterminowej wraz z odsetkami nastąpi z dochodów własnych budżetu w latach 2026-2036. Spłata pożyczki krótkoterminowej wraz z odsetkami nastąpi z dochodów budżetu w roku 2025 oraz refundacji poniesionych wydatków na realizację projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, o czym stanowi §2 Zarządzenia Wójta.

Wójt Gminy Grodzisk dokonując powyższej czynności działał na podstawie upoważnienia Rady Gminy Grodzisk, zawartego w § 12 pkt 1 Uchwały Nr VI/42/24 z dnia 18 grudnia 2024 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy Grodzisk na 2025 rok. Zgodnie z tym przepisem, upoważnia się Wójta Gminy do zaciągania kredytów i pożyczek do wysokości poszczególnych limitów zobowiązań określonych przez Radę Gminy.

Opiniowane pożyczki nie przekraczają limitów zobowiązań określonych w § 7 Uchwały Nr VI/42/24, zgodnie z którym limit zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek zaciąganych na sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu wynosi 11.796.610 zł - w tym na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej 3.816.610 zł, a limit zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek zaciąganych na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu wynosi 2.300.000 zł.

Wójt Gminy Grodzisk podejmując zarządzenie o zaciągnięciu pożyczek działał więc w granicach limitów i upoważnienia.

Przeznaczenie pożyczek zgodne jest z postanowieniami art. 89 ust. 1 pkt 1, pkt 2 i pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.).

Budżet Gminy Grodzisk, po zmianach dokonanych do dnia podjęcia Zarządzenia Nr 39/2025 w sprawie zaciągnięcia pożyczek, przedstawia się następująco:
- dochody ogółem: 38.303.938 zł,
w tym bieżące: 19.498.907 zł, majątkowe: 18.805.031 zł,
- wydatki ogółem: 44.491.171 zł,
w tym bieżące: 19.820.769 zł, majątkowe: 24.670.402 zł.

Różnica między planowanymi dochodami a wydatkami budżetu stanowi deficyt na kwotę 6.187.233 zł. Jako źródło pokrycia tego deficytu wskazano (§ 8 Uchwały Nr VII/54/25 Rady Gminy Grodzisk z dnia 28 marca 2025 r. w sprawie zmian w budżecie gminy na 2025 r.) przychody z tytułu pożyczek i kredytów w kwocie 2.300.000 zł; przychody z tytułu wolnych środków w kwocie 3.444.165 zł, przychody z tytułu nadwyżki budżetowej z lat ubiegłych w kwocie 389.511 zł oraz przychody z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi sfinansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w kwocie 53.557 zł.

Łączna kwota przychodów budżetu na 2025 rok wynosi 6.651.498 zł i oprócz wyżej wskazanych przychodów obejmuje jeszcze przychody z tytułu wolnych środków w kwocie 464.265 zł przeznaczane na rozchody z tytułu spłaty otrzymanych krajowych kredytów i pożyczek w tej samej wysokości (w budżecie zaplanowano również przychody i rozchody o charakterze krótkoterminowym w kwocie 3.816.610 zł).

Jednocześnie Skład Orzekający wskazuje, że zgodnie z bilansem z wykonania budżetu sporządzonym według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r., Gmina posiada przychody wewnętrzne możliwe do zaangażowania w budżecie 2025 roku w łącznej wysokości 4.351.498 zł.

Wynik z działalności bieżącej Gminy w roku 2025 zamyka się tzw. niedoborem operacyjnym (ujemną różnicą pomiędzy dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi) w wysokości 321.862 zł, co nie narusza postanowień art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, jednak negatywnie oddziałuje na kształtowanie się relacji, o której stanowi art. 243 ust. 1 tej ustawy.

W zakresie spełnienia ustawowych wskaźników dotyczących poziomu zadłużenia wskazać należy, że zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową Gminy Grodzisk na lata 2025-2036, przyjętą Uchwałą Rady Gminy Grodzisk Nr VII/55/25 z dnia 28 marca 2025 r., zadłużenie Gminy na koniec 2024 roku wyniosło 3.908.430 zł. W związku z konstrukcją budżetu przyjętą na rok 2025, zadłużenie Gminy na koniec 2025 roku wzrośnie i wyniesie 5.744.165 zł. Zaciągnięty i planowany do zaciągnięcia w 2025 roku dług ma być spłacany do końca 2036 roku. Od 2026 roku planowane są budżety nadwyżkowe, a nadwyżki w wysokości 394.165-550.000 zł (kol. 3 WPF) w całości będą służyły finansowaniu w poszczególnych latach rozchodów tytułem spłaty zaciągniętego i planowanego do zaciągnięcia długu (kol. 3.1 WPF).

Ponadto w latach 2026-2036 zakładane są tzw. nadwyżki operacyjne, czyli dodatnie różnice między dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi, uwzględniające wymogi reguły wydatkowej z art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, kształtujące się na poziomie 394.165-1.438.734 zł.

Z Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy wynika, iż w całym okresie objętym Prognozą zostanie zachowana relacja, o której mowa w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, tzn. wskaźniki planowanych w poszczególnych latach spłat zobowiązań (wynikające z relacji po lewej stronie nierówności we wzorze z art. 243 ustawy o finansach publicznych) nie przekroczą wskaźników dopuszczalnych limitów spłat zobowiązań (określonych po prawej stronie nierówności we wzorze). Realizacja przyjętych w WPF wskaźników jest jednak w znacznym stopniu uzależniona od realistyczności planowanych na poszczególne lata struktur budżetu.

Skład Orzekający zauważa, iż pożyczka na wyprzedzające finansowanie ma charakter krótkoterminowy i planowana jest do spłaty po otrzymaniu refundacji w roku 2025. Jeżeli przyznana pomoc zostanie przekazana Gminie w powyższym terminie, to pożyczka ta nie będzie miała wpływu na wielkość indywidualnego wskaźnika spłaty długu, o którym mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Skład Orzekający zauważa ponadto, iż na 2025 rok zaplanowano niedobór operacyjny w kwocie 321.862 zł, jednak na 2026 rok zaplanowano już nadwyżkę operacyjną w wysokości 1.438.734 zł. Nadwyżki operacyjne w latach kolejnych kształtują się na poziomie 394.165-550.000 zł. Wielkość tzw. nadwyżki operacyjnej w roku 2026, która w sposób znaczący odbiega od salda operacyjnego roku 2025 i pozostałych lat objętych Prognozą, jest determinowana wzrostem dochodów bieżących oraz spadkiem wydatków bieżących. Od 2027 roku zaplanowano ponowny wzrost wydatków bieżących. W Objaśnieniach do Uchwały Nr VII/55/25 wskazano jedynie, iż na 2026 rok nie zaplanowano wydatków w ramach funduszu sołeckiego.

Biorąc powyższe pod uwagę, w ocenie Składu Orzekającego konieczne jest nieprzerwane monitorowanie realizacji założeń przedstawionych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy, zwłaszcza w zakresie osiągnięcia prognozowanych nadwyżek operacyjnych. Skład Orzekający wydając niniejszą opinię zastrzega konieczność zachowania dyscypliny w wykonaniu budżetów w okresie objętym Prognozą, celem urzeczywistnienia zakładanych w Wieloletniej Prognozie Finansowej wartości, w tym osiągnięcia prognozowanych wskaźników obsługi długu.

Biorąc pod uwagę przedstawione wyżej okoliczności, Skład Orzekający wydał opinię, jak w sentencji.

POUCZENIE

Od niniejszej uchwały służy prawo wniesienia odwołania do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku, ul. Branickiego 13, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodnicząca Składu Orzekającego

Katarzyna Gawrońska